

ΚΟΥΒΕΝΤΕΣ ΜΕ ΤΟΝ ΑΝΙΨΙΟ ΜΟΥ

ΕΓΩ. Βρισκόσουναι λοιπόν κ' εσύ εκεί;

Ο ΑΝΙΨΙΟΣ ΜΟΥ. Ναί, πῆγα νάκούσω τὸ ρήτορα. Βλέπεις, ἀκολουθῶ πιστὰ τὴ συμβουλὴ σου, πὼς ὕστερ' ἀπὸ τὸ φαγητὸ ἕνας λόγος πολιτικὸς βοηθεῖ σημαντικὰ τὴ χώνευσιν.

ΕΓΩ. Καὶ μάλιστα ἀν τύχει ὁ λόγος αὐτὸς νάχει πολὺ ἀέρα ἢ πολλὰ ἀέρια μέσα του. Τότες ἀντίς, νά πούμε, νά πάρεις τὴ σόδα σὲ νερὸ, τὴν παίρνεις σὲ λόγια καὶ χώνευσες δίχως νά παραφορτώσεις τὸ στομάχι σου μὲ ὑγρὰ. Καὶ εἶχε πολλὰ ἀέρια ὁ λόγος του;

Ο ΑΝΙΨΙΟΣ ΜΟΥ. Ἄλλο τίποτα.

ΕΓΩ. Εἶπες, θαρρῶ, πὼς ἐκεῖ ποὺ ἀπολνοῦσε, σὰν ὁ παλῖος ὁ Αἰολός, τὰ λογοφουσκωμένα δερμάτια του, πέρασε καὶ τὸ ἵππικό.

Ο ΑΝΙΨΙΟΣ ΜΟΥ. Ναί, πέρασε τὸ ἵππικό. Καὶ μόλις τὸ ἀντικρύσανε οἱ ἀκουστάδες τοῦ ρήτορα ἀρχίσανε νά φωνάζουνε γιοῦχα καὶ νά πετροβολᾶνε τοὺς στρατιῶτες.

ΕΓΩ. Κι ὁ ρήτορας;

Ο ΑΝΙΨΙΟΣ ΜΟΥ. Ὁ ρήτορας τὴ δουλιὰ του. «Θάρρος, παιδιὰ!» φώναζε. «Πρέπει νάπεδείξουμε μὲ τὸν ψῆφόν μας αὐριο πὼς τὸ ἔθνος ζεῖ, πὼς οἱ Νόμοι λειτουργοῦν, πὼς τὸ Σύνταγμα...».

ΕΓΩ. Πᾶψε γιατί μὲ λύγωδες! Τέλεγε αὐτὰ ὁ ρήτορας; Ἐλεγε πὼς τὸ ἔθνος ζεῖ, τὴ στιγμή ποὺ τὸ ἔθνος βριζότανε καὶ πετροβολιότανε; Ἐλεγε πὼς οἱ Νόμοι λειτουργοῦν, τὴ στιγμή ποὺ οἱ Νόμοι μπροστὰ στὰ μάτια του ρεζιλευόντουσαν; Ἐλεγε πὼς ὑπάρχει Σύνταγμα;

Ο ΑΝΙΨΙΟΣ ΜΟΥ. Ὅλ' αὐτὰ κι ἀκόμα περσοτέρα.

ΕΓΩ. Ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς, θαρρῶ, εἴτανε χτὲς πρωθυπουργὸς καὶ μπορεῖ νάναί κι αὐριο. Σὰν πρωθυπουργὸς λοιπὸ θάναί ὑποχρεωμένος νά διδάξῃ ἐμένα τὸν ἀπλοῖκό πολίτη νά σέβουμαι τὸ Νόμο καὶ τοὺς ἀντιπροσώπους του. Χτὲς τὸ νόμο τὸν ἀντιπροσώπεψε τὸ ἵππικό. Μὰ τὸ Νόμο τὸν πῆραν οἱ πολῖτες μὲ τὰ γιοῦχα καὶ μὲ τίς πέτρες κι ὁκ. Χτεσινὸς κι Αὐριανὸς οὔτε μίλησε οὔτε διαμαρτυρήθηκε γι' αὐτὸ, μὰ ξακολοῦθσε τίς φαβλαταρίες, σὰ νά μὴν εἶχε τρέξει τίποτα σοβαρό. Ὅτα λοιπὸν ἔρθει αὐριο ὁ κύριος αὐτὸς καὶ μοῦ πεί πὼς πρέπει νά σέβουμαι τὸ Νόμο, τί πρέπει νά κάμω ἐγώ;

Ο ΑΝΙΨΙΟΣ ΜΟΥ. Νά ξεραθεῖς στὰ γέλια.

ΕΓΩ. Καλὸς ὁ λόγος σου. Μὰ εἶλα πάλι ποὺ ἡ ἀφεντιά του, ἐπειδὴ καὶ θάναί πρωθυπουργὸς, πρῶτος δηλ. ἀρχοντας τοῦ Κράτους, θάχει τὸ δικαίωμα

νά μ' ἀρπάξῃ ἀπὸ τὸ στέρκο καὶ νά μὲ ρῆξῃ στὸ μπουτροῦμι... Ἀντίστασιν στὴν Ἐξουσία... Κορόι-δεμα τοῦ Νόμου... Δὲν εἶναι χωρατάδες αὐτά!..

Ο ΑΝΙΨΙΟΣ ΜΟΥ. Καλὰ, μὰ ὅταν εἶδα μὲ τὰ μάτια μου ἡ τὰκουσα ἀπὸ κάποιον πὼς ὁ ἴδιος, γιὰ ν' ἀρπάξῃ τὴν Ἀρχὴ, καὶ στὴν Ἐξουσία ἀντιστάθηκε καὶ τὸ Νόμο κορόιδεψε;

ΕΓΩ. Νά λοιπὸ μὰ ἐν σ τ α σ η ποὺ θά μπορέσεις νὰν τὴ μεταχειριστεῖς μεθαῦριο δὴ θά γίνεις δικηγόρος. Ἀς πούμε πὼς ἦρθε κάποιος καὶ σοῦ ζήτησε νὰν τὸν περασπιδτεῖς στὸ δικαστήριον γιατί ἀναγκάστηκε νάντισταθεῖ στὴν Ἐξουσία ἢ νά παραδεῖ κάποιον Νόμο. Τέτιο μουστερὶ νά μὴν τὸν ἀφίσεις νά σοῦ φύγῃ γιατί ἡ περασπιδσιὰ του θάναί εὐκαλὴ καὶ ἡ ἀθώωσις του σίγουρη.

Ο ΑΝΙΨΙΟΣ ΜΟΥ. Σίγουρη ἡ ἀθώωσις του; Μὰ ὁ Ποινικὸς Νόμος...

ΕΓΩ. Ποιὸς Νόμος, χριστιανέ μου; Εἶπαμε, Νόμος ποὺ δὲ λειτουργεῖ δὲν ὑπάρχει, κι αὐτὸ ἴσα ἴσα θά πείς στοὺς Κριτάδες. «Ναί, δεδαστοὶ μου Κριτάδες! Εἶδα ἐγὼ μὲ τὰ μάτια μου ἕναν ποὺ ὀρεγότανε νά γίνῃ πρωθυπουργός, νά σθῇναι τὸ Νόμο μὲ τὰ λόγια του καὶ μὲ τίς πράξεις του. Κι ὅταν ἕνας χτεσινὸς ἢ αὐριανὸς πρωθυπουργὸς φέρνῃ ἔτσι ἀσπλαχνα στὸ Νόμο, πὼς θέλετε νά φερθεῖ ὁ φτωχὸς αὐτὸς πελάτης μου ποὺ ἀναγκάστηκε, εἴτε γιατί βρέθηκε σὲ δύσκολη θέσι, εἴτε γιατί δὲν τοῦ κεθε τὸ ξερό του, νάσεδήσῃ στὸ Νόμο ἢ νάντισταθεῖ στὴν Ἐξουσία»;

Ο ΑΝΙΨΙΟΣ ΜΟΥ. Κ' οἱ κριτάδες, ἀν εἶναι ἀληθινὰ δίκαιοι ἄνθρωποι, δὲν μποροῦνε παρὰ νὰν τὸν ἀθωώσουνε. Φόλα λοιπὸ στὴν Ἐλπίδι!

ΕΓΩ. Ναί, μὰ φόλα καὶ στὴν πατρίδα μας, ἔτσι ποὺ τὴν καταντήσαμε!

ΣΤΑΘΗΣ ΔΗΜΑΣ

ΚΥΡΙΑΚΑΤΙΚΟ

ΚΗΡΥΓΜΑ

Ἰσχυριστὴν, ἕκαστος ὑμῶν τῷ Σαββάτῳ οὐλοῖ τὸν βοῦν αὐτοῦ ἢ τὸν διὸν ἀπὸ τῆς φάνης καὶ ἀπαγωγῶν ποτίζει; ταύτην δὲ θυγατέρα Ἀβραάμ οὐσαν, ἣν ἔδωκεν ὁ Σατανᾶς, ἰδοὺ δέκα καὶ ὀκτὼ ἔτη οὐκ εἶδε λυθῆναι ἀπὸ τοῦ δεσμοῦ τούτου τῇ ἡμέρᾳ τοῦ Σαββάτου;

Λουκᾶ 13.

Μεγάλῃ τῆς ὑποκρισίας ἡ ἀδικησίᾳ καὶ ἡ ἀδιαντροπία. Ἀλλὰ περὶ γερῆ καὶ περὶ μεγάλη εἶναι καὶ ἡ κατακεφαλιὰ, ὅπου τῆς δόθηκε ἀπὸ τὸν Κύριόν μας καὶ Σωτῆρα, τὸν Ἰησοῦ Χριστόν, τὸν μεγάλον αὐτὸν ὀχτὸ τῆς ψευτιᾶς καὶ τῆς ἀπάτης.

Ἐνα Σαββάτο, λέγει τὸ Βαγγέλιον, ἔκανε διδασχὴ ὁ Ἰησοῦς στὸ συναγῶγι. Ἐκεῖ βλέπει μὴ δυστυχισμένη γυναῖκα ποὺ ἦταν δεκοχτὼ χρόνια πιασμένη, σωρὸς κουβάρι, καὶ δὲν μποροῦσε διόλου νά ἀνασηκώσῃ τὸ κορμί της. Βλέποντάς την ὁ Χριστὸς τὴν ἐλυπήθηκε καὶ τῆς ἐφώνασε καὶ τῆς εἶπε: γυναικα, πάει ἡ ἀρρώστια σου· ἐγλύτωσε. Κι ἔβαλε ἀπάνω της τὸ θαυματουργὸ τοῦ χερίου καὶ εὐτὺς ἡ κρυσταλλῆ ἀνασηκώθηκε καὶ ἐδόξασε τὸ Θεόν. Αὐτὸ ἐκακοφάνηκε στὸν Ἀρχισυνάγωγόν, γιατί ὁ Χριστὸς ἐγύατρεψε τὴ σακατεμένη μέρα Σαββάτο, καὶ ἔλεγε στὸν μαζωμένον κόσμον. Ἐξῆς μέρες τὴ βδομάδα εἶναι συχωρεμένη ἡ δουλειὰ μέσα σ' αὐτὲς νάχεστε νά γιαντρίεστε καὶ ἐγὼ τὸ Σαββάτο. Ὁ Κύριος ποὺ ἔκουσε τὰ λόγια του τοῦ ἀποκρίθηκε καὶ τοῦ εἶπε: Ψευτομετάνοια, ὁ καθὲς ἕνας τὰς τὸ Σαββάτο δὲν λύει τὸ βῆδι τοῦ ἢ τὸ γαῖδον τοῦ ἀπ' τὸ παχνὶ καὶ πάει καὶ τὸ ποτίζει; Κι αὐτὴ ποῦναί κόρη τοῦ Ἀβραάμ, ποὺ τὴν ἔδωκε ὁ Σατανᾶς, νά σωστὰ δεκοχτὼ χρόνια, δὲν ἔπρεπε νά λυθῇ ἀπ' αὐτὸ τὸ δέσμιον γιατί ἦταν μέρα Σαββάτο; Μ' αὐτὰ τὰ λόγια του ἐντροπιάζονταν ὅλοι ποὺ ἀντιφέρνηνταν μαζί του καὶ ὅλος ὁ ἐπὶ τὸν κόσμος ἐχαίρονταν γιὰ τὰ δόξασιμὰ του ἔργα.

Ἔτσι γίνεται ὁ ἄνθρωπος, ἡ κοινωνία, ὁ λαός, τὸ ἔθνος, ὅταν ξεμωραθῇ ἀπ' τοὺς τύπους καὶ τὰ καμώματα γιὰ τὰ μάτια τοῦ κόσμου. Χάνουν καὶ αὐτὸν τὸν κοινὸ νοῦ καὶ γίνονται ἀξιοὶ καταφρόνιας καὶ περιγέλα. Ὁ Ἀρχισυνάγωγος τοῦ Βαγγε-λιου, χωρὶς νά τὸ βάζῃ ὁ νοῦς του, ἐγέννηκε ὁ παντοτεινὸς καὶ αἰώνιος ἀντιπρόσωπος τῆς στενοκεφαλιᾶς τοῦ ἀνθρώπου. Ὁμα μὲγαλό καὶ τρανὸ ἐγέννηκε μπροστὰ στὰ μάτια του ἡ σακάτισσα χωριανὴ του, ἡ κουβαριασμένη δεκοχτὼ χρόνια χωρὶς καμμιάν ἐλπίδα γιαντρίεως, μ' ἕνα λόγο τοῦ γιαντροῦ τῶν ψυχῶν καὶ τῶν σωμάτων, μ' ἕνα ἑξάπλωμα τοῦ παντοδυνάμου χεριοῦ του, εὐτὺς γιαντρεύτηκε καὶ ἐστάθηκε πάλι ἴσια της. Καὶ ὅμως ὁ Ἀρχισυνάγωγος δὲν πέφτει καταγῆς νά προσκυνήσῃ τὴ μεγάλη δύναμιν ποὺ καταδέχτηκε μπρὸς στὰ ἑνάξια μάτια του νά θαματουρήσῃ, παρὰ κοιτάζει νά δείξῃ τὴν προθυμίαν του γιὰ τοὺς τύπους, γιὰ τὸ φύλαγμα τοῦ Σαββάτου, παρὰ τί κάνει; Μὲ σοβαρότη ἀνάστητη λέει πὼς δὲν πρέπει τὰ θάματα νά κατελοῦνε τὴν ἀγιωσύνην τοῦ Σαββάτου. Τί θὰ εἰπῇ αὐτό; Δὲν ἔχει τὸ δικαίωμα ὁ θαματουργὸς νά κάμῃ τὸ θάμα του, ὅταν θέλῃ; δὲν ἔχει τὸ δικαίωμα ὁ ἔρρωστος

ΜΙΜΙΚΟΣ. Ὡ τὸ πουλί μου, τὸ χαριτωμένο μου τὸ περιστεράκι... Διὲς μάτια ποὺ μαγέθουνε... διὲς λαιμό... κορμωστασιὰ διὲς. (Τὴ φιλεῖ μὲ περιπάθεια στὸ λαιμό).

ΚΛΕΙΟΥΛΑ (Ἐσφέβγει ἀπὸ τὴν ἀγκαλιά του). Μὴ μὲ σφίγγεις... θὰ μὲ σκάσης...

ΜΙΜΙΚΟΣ (Μὲ πάθος). Δὲν μπορῶ... σὰν εἶμαι κοντὰ σου καὶ βλέπω τὸν ὀρεχτικό σου λαιμό, τίς στοργυλῆς σου τίς γραμμῆς, ταραζοῦμαι καὶ θέλω νά σὲ σφίγγω ὅλο στὴν ἀγκαλιά μου... νά σὲ φιλῶ, νά σὲ φιλῶ...

ΚΛΕΙΟΥΛΑ. Μὰ ἐγὼ δὲν ἔχω διάθεσιν... ἡσύχασε...

ΜΙΜΙΚΟΣ. Ὅλο μοῦ ξεγλυστράς ἀπὸ τὰ χέρια... μοιάζεις σὰν τὸ ψάρι ποὺ δὲν πιάνεται... κάνεις σὰν τὸ πουλὶ τὸ φοβιτσιάρικο ποὺ σπαρταρᾷ στὴ φούχτα σου καὶ θέλει νά φύγῃ...

ΚΛΕΙΟΥΛΑ. Ναί, ἔτσι μοιάζω, εἶμαι ἕνα πουλὶ ποὺ τὸ κρατοῦνε, ἐνῶ ἐκείνο θέλει νά πετάξῃ καὶ νά κελανδηθῇ στὸν ἐλεύθετον ἀέρα.

ΜΙΜΙΚΟΣ. Πάντα νά κεντᾷς θέλεις.

ΚΛΕΙΟΥΛΑ. Καὶ νά πετῶ τὸ κέντημα, νά τὸ κομματιάζω σὰ δὲ μάρεσις.

ΜΙΜΙΚΟΣ. Θυμᾶσαι, Κλειούλα μου, κάμποσες μῆνες ὕστερα ἀπὸ τὸ γάμο μας... Τί πουλί γλυ-

κόλαλο ποὺ εἶσουναι... πόση τρέλλα εἶχες μὲ τὸν τλαίπωρο Μιμικό σου...

ΚΛΕΙΟΥΛΑ. Ὡ! τί γλυκειὰ ποὺ εἴτανε ἡ ἐποχὴ ἐκείνη.

ΜΙΜΙΚΟΣ. Μήπως τώρα δὲν εἶναι γλυκειὰ;... Γιατί τὸ λὲς μ' ἀφτόν τὸν τρόπο;

ΚΛΕΙΟΥΛΑ. Τί τρόπο;... Τώρα γίνηκες ἐσὺ παρξένος.

ΜΙΜΙΚΟΣ. Ἐλα, μὴ θυμῶνῃς, καρδερνίτσα μου... μὴ θυμῶνῃς... Σ' ἔλεγα τὸ λοιπὸν πὼς κάμποσους μῆνες ὕστερα ἀπὸ τὸ γάμο μας, ἕνα ἀπομεσήμερο ἦρτα νά ξεκουραστώ... ἢ νά σοῦ πῶ τὴν ἀλήθειαν, σὲ θυμήθηκα καὶ δὲν μπόρεσα νά βαστάξω, ἀφῆσα τὴ δουλειὰ μου κ' ἦρτα... Εἴμασταν καλὴ ὥρα ὅπως τώρα... θυμᾶσαι; Ἀξάφνα πιάνεις τὰ μαλλιά σου καὶ φωνάζεις: «Τὸ σκαθάκι μου, τὸ καμήνο, τὸ σκαθάκι μου». τί τρέχει; σὲ ρωτῶ. Ἐσὺ ἔλακο λούθησες. «Τὸ σκαθάκι μου, τὸ σκαθάκι μου θὰ ψόφησε... Ἐχὼ τρεῖς μέρες νά τοῦ βάλω φαῖν. Καὶ τρέχεις καὶ ξεκρεμάς τὸ κλουβί. Τὸ σκαθάκι σου εἶχε ψοφήσει. «Τὸ καμήνο, ἔλεγε δακρύζοντας, τὸ καμήνο τὸ πουλάκι μου... Μοῦ τὸ εἶχε δώσει τὸ πλαϊνὸ τὸ παιδί, ποὺ τόπιασε στὰ κεραμίδια...» Θυμοῦμαι καὶ τὰ πῖο ἀσήμαντα λόγια σου. «Εἴτανε καλὸ πουλὶ καὶ κελανδοῦσε ὥραϊα... Νά ἐσὺ φταίς,

γυρνᾷς καὶ μοῦ κάνεις, γιὰ νά σὲ συλλογιόμην ὅλο, ἔλεχσα νά τοῦ βάλω φαῖ κ' ἐγίνα κακοῦργα...» Τότε ἐγὼ σὲ φίλησα, σοῦ ἔδωσα τὸ καλῆτερον φιλὶ ποὺ μπορεῖ νά ὑπάρξῃ στὰ κλαμμένα μάτια καὶ σοῦ ὑποσκέθηκα πὼς θὰ σοῦ φέρω ἕνα φλωρί καὶ παρηγορηθῇς. Μὰ τί σὲ πιάνει; Κλαίς... ὦ τὸ μυριαμύριστο λουλούδι... ὦ τὸ πονετικό μου τὸ πουλάκι, θυμήθηκε τὸ παίρι του καὶ κλαίει.

ΚΛΕΙΟΥΛΑ (Σπαρταχτικά). Ναί, θυμήθηκα τοὺς πεθαμένους καὶ νοιώθω τὴν καρδιά μου νά ραίξῃ.

ΜΙΜΙΚΟΣ. (Συγκινημένος) Ἐλα, εἶλα μὴ γίνεσαι παιδί.

ΚΛΕΙΟΥΛΑ (Μὲ πόνο). Εἶναι γιὰ νά σπαράξῃ τοῦ ἀνθρώπου ἡ καρδιά.

ΜΙΜΙΚΟΣ. Σώπα, ρῶς μου, μὴ μὲ κάνῃς καὶ λυποῦμαι καὶ γώ...

ΚΛΕΙΟΥΛΑ (Ἰσχυρὰ ἀπὸ λίγη σιωπὴ). Ἀκουσε, Μιμικό, ξέρεις ποῦ ἄρχισα νά γράφω κάτι;

ΜΙΜΙΚΟΣ. Τί; ἔγινες καὶ συγγραφέας;

ΚΛΕΙΟΥΛΑ. Ἔτσι, γιὰ γούστο.

ΜΙΜΙΚΟΣ. Καὶ τί ἔγραψες;

ΚΛΕΙΟΥΛΑ. Ἐνα δῆγμα... Ἀκουσε τὴν ὑπόθεσιν νά διῶμε πὼς θὰ σοῦ φανῇ. Εἴτανε δυὸ ποῦ ἀγαπηθήκανε πέρα πολὺ, τόσο πολὺ ποὺ τέτοιο ἔ-